

Ringpark Groene Vesten.

Ontwerpteam BUUR-Latz-Greisch-SWP, in samenwerking met Antea en Levuur

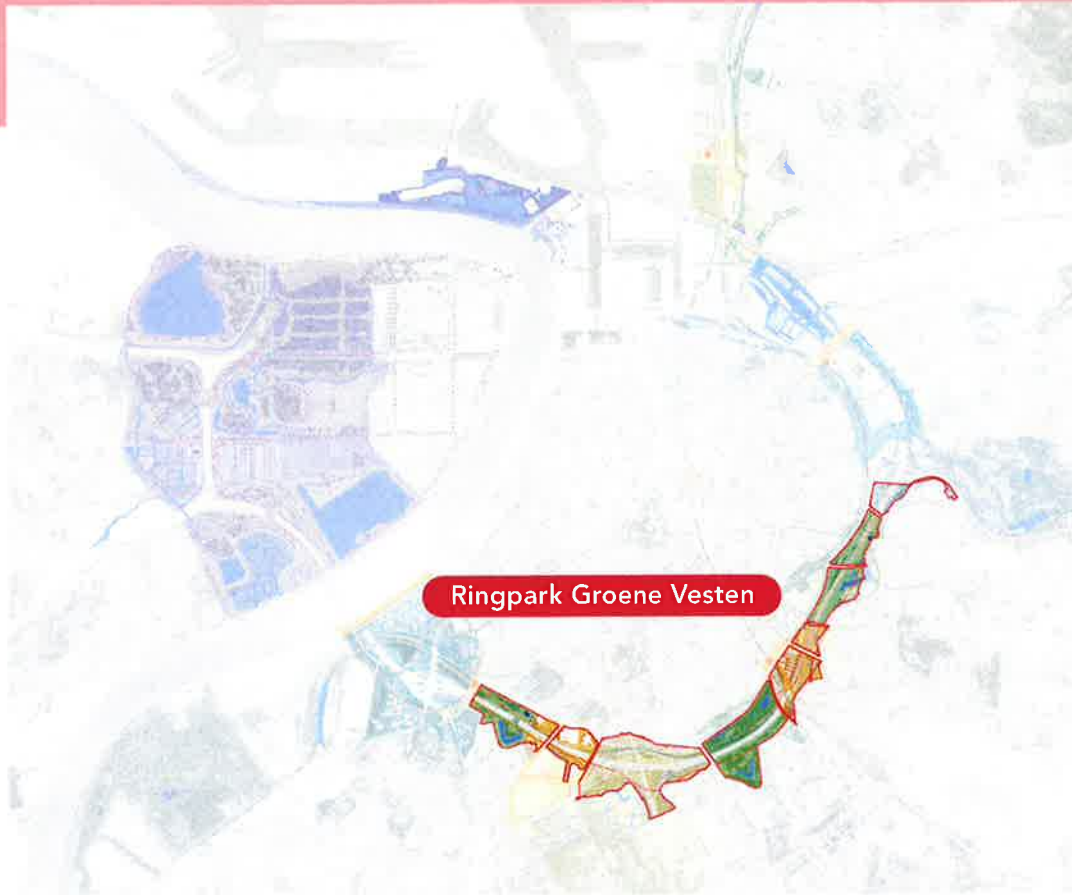
Deze infomappen leren je meer over de Ringparken rond de Antwerpse Ring in jouw buurt.
Nog vragen of opmerkingen? Spreek iemand van de organisatie aan.

www.degroteverbinding.be

**De Grote
Verbinding**

Wat is Ringpark Groene Vesten?

Ringpark Groene Vesten wil de impact van de snelweg zo goed mogelijk beperken. Dit in afwachting van de overkapping van het zuidelijke deel van de Ring.

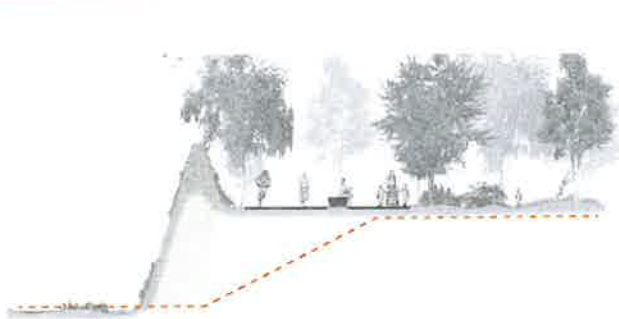
Het zet in op een betere leefkwaliteit in de ringzone en wil de afstand tussen de wijken, gecreëerd door de snelweg en het spoor, zowel aan de binnenkant als aan de buitenkant van de Ring verkleinen.

Hiervoor brengen we beide stadsdelen dicht bij elkaar en leggen we verbindingen tussen parkruimtes over de Ring heen.

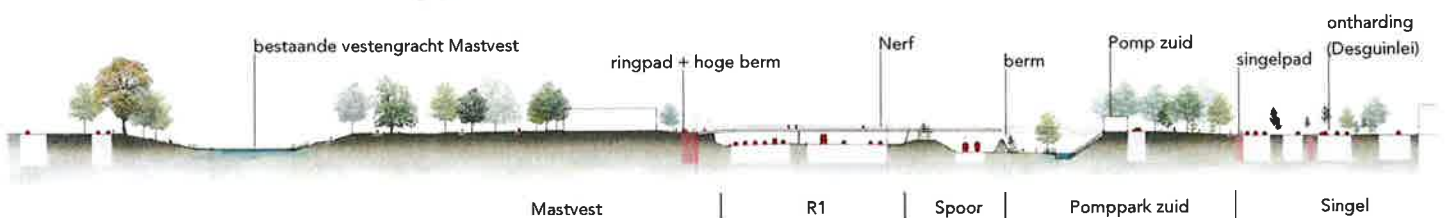
Ringpark Groene Vesten biedt de kans om de oude Brialmontomwalling te heroveren.

Landschapontwerp.

De Ring van Antwerpen is een enorme ruimte met een uitgesproken uitzicht. De huidige infrastructuur, bermen, bruggen, parken, natuurgebieden, gebouwen, voor- en achterkanten zijn meer dan een soort niemandsland. Met het Ringpark Groene Vesten zorgen we ervoor dat dit gebied, zo'n 180 voetbalvelden groot, een echte groene verbinding wordt tussen de vele wijken langs het park.

Met Ringpark Groene Vesten gaan we voor een landschap waar het uniek verblijven is. Waar plaats is om niets te doen. Met het landschapontwerp willen we niet alleen nieuwe verbindingen maken, maar vooral ook méér park maken.

© Ontwerpleam Ringpark Groene Vesten

Snedes doorheen het vestenpark aan Mastvest-Pomppark Zuid.
© Ontwerpleam Ringpark Groene Vesten

Meer en betere parkruimte.

De historische omwalling of Vesten bepalen de vorm van dit Ringpark.
© Ontworpteam Ringpark Groene Vesten

Ringpark Groene Vesten neemt zo veel mogelijk ruimte in, tot dicht bij de snelweg. Nieuwe steile bermen zorgen op verschillende plekken langs de Ring voor meer parkruimte. Bovendien schermen ze de groenzones en parken af van de snelweg. Daarnaast wordt zo veel mogelijk restruimte en ongebruikte publieke ruimte omgezet naar echte parkruimte. Op die manier worden nieuwe buurt- en wijkparken toegevoegd aan Ringpark Groene Vesten.

Vijf vestenparken verbinden parken en wijken aan beide zijden van de Ring.
© Ontworpteam Ringpark Groene Vesten

In Ringpark Groene Vesten zijn vandaag al veel verschillende groene zones en parken aanwezig. In het ontwerp wordt er veel belang gehecht aan de historische vesten en de Brialmontomwalling die oorspronkelijk op de locatie van de Ring lag. Het is de basis voor de eigen identiteit van het hele park waar een reeks van vijf vestenparken elkaar opvolgt. Het zijn parkruimtes waar buurten en wijken samenkomen. Het geeft samenhang en herkenbaarheid aan het hele park.

Zowel de verscheidenheid als de samenhang tussen de verschillende parken zijn belangrijke uitgangspunten voor het ontwerp.
© Ontworpteam Ringpark Groene Vesten

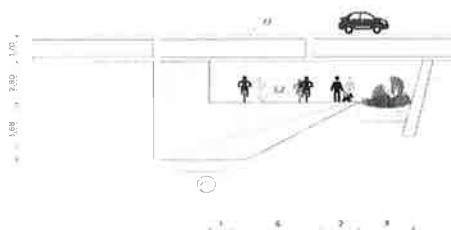
Ringpad als rode verbinding.

Een ononderbroken route voor fietsers en wandelaars loopt als een rode draad doorheen het volledige park. Dit 'Ringpad' maakt het huidige Ringfietspad klaar voor meer gebruikers in de toekomst. Het is een belangrijke ruggengraat waarlangs men het hele park kan bereiken en beleven.

Het nieuwe Ringpad, heeft een fietspad van minimum 4 en maximum 6 meter breed, en een voetpad van 1,8 meter breed, afhankelijk van de mogelijkheden en noden per segment.

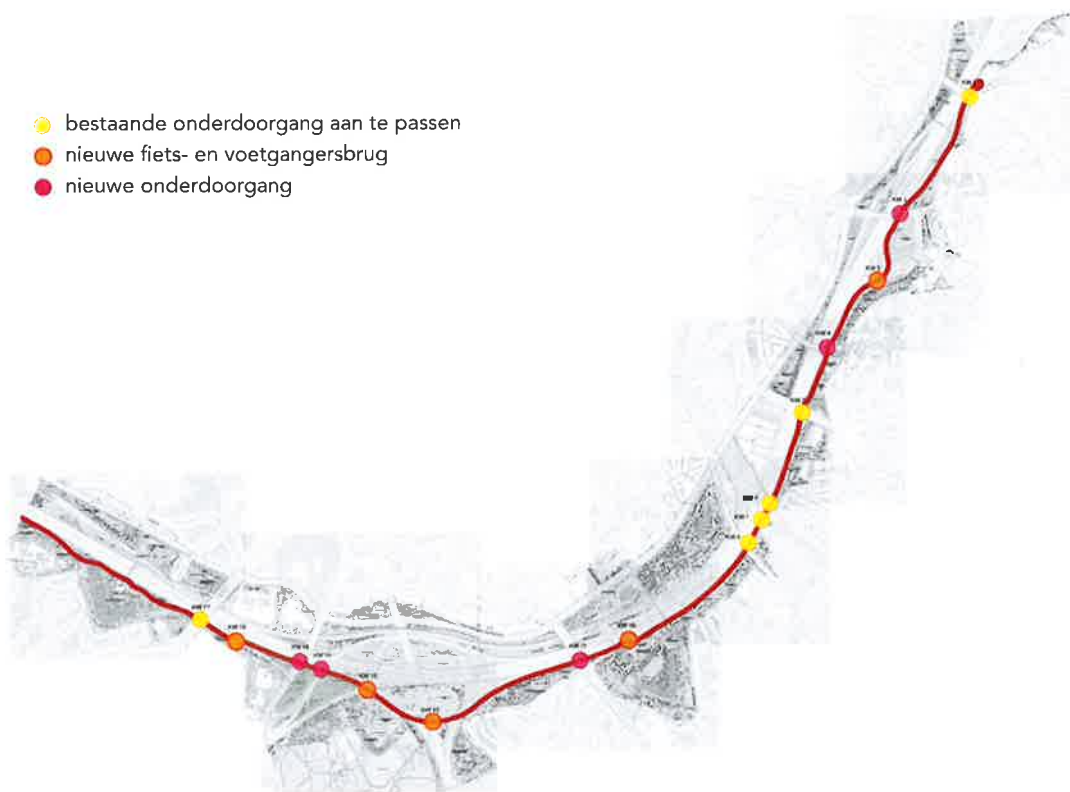
In het ontwerp worden er vijf nieuwe onderdoorgangen en vijf nieuwe bruggen voor voetgangers en fietsers voorgesteld. Deze conflictvrije kruisingen leveren de gebruikers een flinke tijds winst en verhoogde veiligheid op.

Het Ringpad maakt ook zo veel mogelijk gebruik van de bestaande onderdoorgangen en bruggenhoofden. Waar nodig, worden die verbreed en gecombineerd met ecologische verbinding in het hele park.

Voorbeeld bestaande onderdoorgang waar het Ringpad wordt gecombineerd met ecologische verbinding.

- bestaande onderdoorgang aan te passen
- nieuwe fiets- en voetgangersbrug
- nieuwe onderdoorgang

Toekomstbeeld van het Ringpad ter hoogte van een ruime onderdoorgang aan de Spoorwegbrug, gecombineerd met een ecologische verbinding.
© Ontwerpteam Ringpark Groene Vesten

Toekomstbeeld: het Ringpad passeert langs de volkstuintjes aan de Polygoonstraat.
© Ontwerpteam Ringpark Groene Vesten

Toekomstbeeld: het Ringpad sluit aan op nieuwe vlonderpaden in natuurgebied Brilschans.
© Ontwerpteam Ringpark Groene Vesten

Is het nuttig om hierin te investeren als er straks een overkapping komt?

Er is gekozen om de leefbaarheidsmaatregelen voor geluid- en luchtkwaliteit zo snel mogelijk uit te voeren. Op die manier kunnen we nu al voor positieve impact zorgen voor de bewoners die het dichtst tegen de Ring aan wonen. Door ze bovendien zo dicht mogelijk tegen de Ring aan te leggen hebben de maatregelen de grootste impact.

Een deel van de ingrepen zal echter verdwijnen bij de aanleg en mogelijke toekomstige overkapping van de zuidelijke Ring. Hierbij wordt steeds de afweging gemaakt tussen duurzame investeringen in de permanente zone van het park, en tijdelijke ingrepen die noodzakelijk zijn om op korte termijn een betere omgevingskwaliteit te creëren en in te zetten op beoogde modal shift.

Door slim met deze laatste investeringen om te gaan, kunnen ze later hergebruikt worden in een andere toepassing op of naast het dak van de Ring.

Meer informatie over de gekozen projecten in dit park lees je op pagina 7.

Keuze projecten Landschapsonwerp.

Het budget dat vandaag beschikbaar is, is onvoldoende om het volledige ontwerp in een eerste fase meteen uit te voeren. Het landschapsonwerp wordt dan ook het uitgangspunt om te bekijken hoe, waar en wanneer het beschikbare budget kan ingezet worden. Het is ook een basis om in de toekomst verdere investeringen in te plannen.

○ Slim combineren

Bij de keuze van de projecten is het principe 'werk combineren met werk' gehanteerd.

Leggen we een nieuw park of een deel van het Ringpad, dan voeren we de flankerende geluidsmaatregelen ook ineens mee uit.

Dit geldt ook voor al de ecologische en of watermaatregelen binnen de geselecteerde projecten, zoals faunapassages, hop-overs voor vleermuizen, wadis, enzovoort.

○ Next Generation Concrete Surface

Door groeven te slijpen in de betonverharding, vermindert het geluid van de Antwerpse Ring. Dit is een verbetering van de geluidskwaliteit voor alle omliggende woonwijken en parken. De werken starten in het voorjaar van 2024.

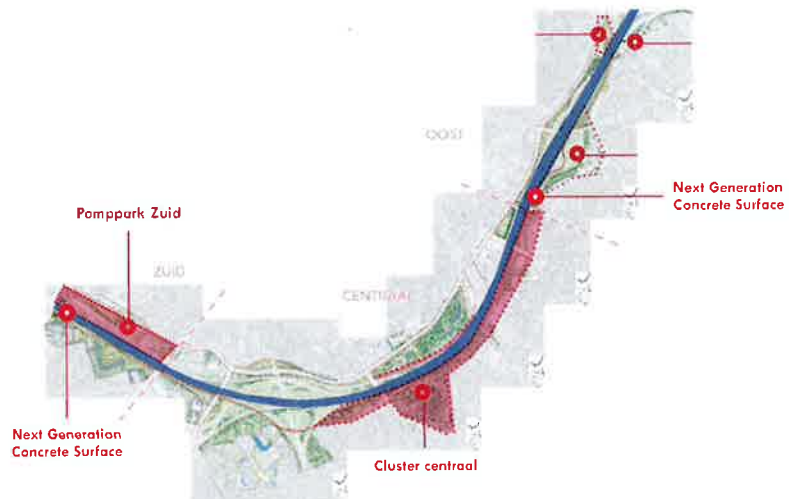
Voorbeeld Next Generation Concrete Surface

○ Pomppark Zuid

Het park aan de Desguinlei, gelegen tussen de Singel en het Ringspoor, wordt vanaf juni 2024 aangelegd. Ook de geluidsmaatregelen langsheen het nieuwe park horen hierbij.

○ Cluster Centraal

De ontwerpers werken momenteel aan het voorontwerp van Cluster Centraal. Het is de parkaanleg, het Ringpad en de begeleidende geluidsmaatregelen aan de buitenstadszijde van de Ring vanaf het Leeuwerikpark tot aan de Zurenborgbrug. Ter hoogte van Park Brialmont wordt bijkomend een geluidswand geplaatst aan de binnenstadszijde.

Pomppark Zuid.

Langs de Singel maken we een nieuw park rond het pompgebouw en station Antwerpen-Zuid.

Toekomstbeeld Pomppark Zuid

In dit gloednieuw park krijgt het pompgebouw een centrale rol. Vandaag is dit karakteristieke gebouw vooral te zien vanaf de Ring, maar straks wordt het opgenomen in het park en zullen de grote Archimedesschroeven mee de identiteit van het pomppark bepalen.

Zicht op het pompgebouw met zijn Archimedesschroeven

De huidige hoogteverschillen van het terrein worden ook verder uitgespeeld. Zo ontstaat een hoger parkdeel, dat aansluit bij de stad, en een lager parkdeel onderaan het pompgebouw, waar geluidsschermen ervoor zorgen dat het gedruis van de Ring, de spoorweg en de Singel minder te horen is. Op de helling tussen deze twee parkdelen werken we een ontmoetingsplek voor de buurt uit.

In het park wordt ruimte voorzien voor water aan de oppervlakte, als extra waterbuffering, en om mensen bewust te maken van de rol van water in de stad. Bovendien kan het pompgebouw ook een belangrijke rol gaan spelen in het hergebruik van het opgepompte water en de verdeling via een stadswaternetwerk.

Vestenpark Brialmont.

In Vestenpark Brialmont worden verschillende parken en natuurgebieden verenigd, met respect voor de lokale identiteit.

Toekomstbeeld Park Brialmont

• Vestenpark Brialmont

In Park Brialmont (Wolvenberg, Brilschans en De Villegas) zijn nog veel elementen van de oorspronkelijke omwalling aanwezig. Hier versterken natuur en erfgoed elkaar.

Bij de aanleg van het nieuwe park staan natuur en natuurbeleving centraal. Lokale reconstructies creëren aangename plaatsen voor de Antwerpenaren en zo krijgt het erfgoed een nieuw leven.

• Water in het park

In het Ringpark wordt ruimte voorzien voor waterbuffering en infiltratie op korte termijn. Op langere termijn kan de afwatering van het regenwater van de aanliggende wijken hierop aansluiten. Zo kan overtollig regenwater infiltreren in het park. Een netwerk van wadi's maakt van dit Ringpark een immense waterspons voor de stad. Die spons vult zich wanneer het regent, waardoor het regenwater traag kan indringen in de bodem.

Daarvoor gebruiken we zo veel mogelijk het bestaande reliëf van de groene ruimtes. Daarnaast kan er extra open water gecreëerd worden met nieuwe vestengrachten. We onderzoeken ook of het (opgepompte) water van de Ring hergebruikt kan worden in de publieke ruimte. Dit extra water kan helpen om de stad te verkoelen op hete dagen.

Deelplan ter hoogte van Vestenpark Brialmont.

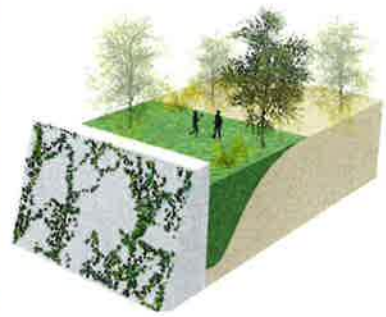

Een netwerk van wadi's kan mee het afstromend regenwater van de omliggende wijken opvangen.
© Ontwerpteam Ringpark Groene Vesten

Water in het park

In het Ringpark wordt ruimte voorzien voor waterbuffering en infiltratie op korte termijn. Op langere termijn kan de afwatering van het regenwater van de aanliggende wijken hierop aansluiten. Zo kan overtollig regenwater infiltreren in het park.

Een netwerk van wadi's maakt van dit Ringpark een immense waterspons voor de stad. Die spons vult zich wanneer het regent, waardoor het regenwater traag kan indringen in de bodem. Daarvoor gebruiken we zo veel mogelijk het bestaande reliëf van de groene ruimtes. Daarnaast kan er extra open water gecreëerd worden met nieuwe vestengrachten. We onderzoeken ook of het (opgepompte) water van de Ring hergebruikt kan worden in de publieke ruimte. Dit extra water kan helpen om de stad te verkoelen op hete dagen.

Combinatie van (geluids)bermen en schermen - referentiebeelden en studiemodellen.
© Ontwerpteam Ringpark Groene Vesten

Schermen en bermen

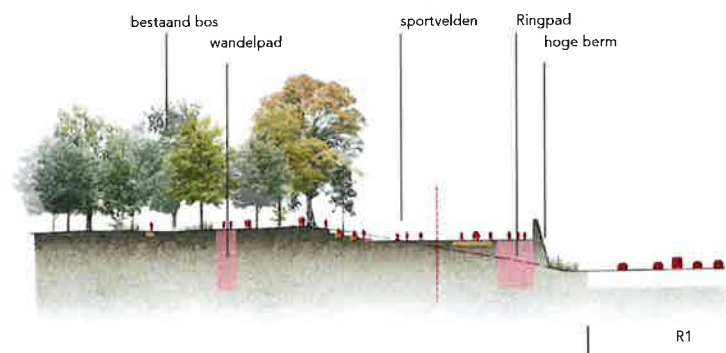
Schermen en bermen zorgen voor rustigere parkruimtes en gezondere leefomstandigheden voor de woningen het dichtst bij de Ring. Ook de gebruikers van het Ringpad zullen van deze maatregelen profiteren.

De nieuwe bermen en schermen komen zo dicht mogelijk bij de Ring, omdat ze daar het effectiefst zijn.

Naast het geluid reduceren en de luchtkwaliteit verbeteren, zullen sommige bermen ook extra parkruimte creëren en/of zorgen voor continuïteit en samenhang in het park.

Om deze steile bermen te maken worden schanskorven gebruikt. Ze vormen als het ware een 'vestenmuur' in het park.

Uit de 'groene berm', zoals in Borgerhout (tussen de Stenenbrug en de Luitenant Lippenslaan), werden lessen getrokken over beplanting, beheer en waterhuishouding. Die nemen we nu mee in het ontwerp van de schanskorvenberm. De schanskorven zullen wel vergroend worden met bijvoorbeeld klimplanten.

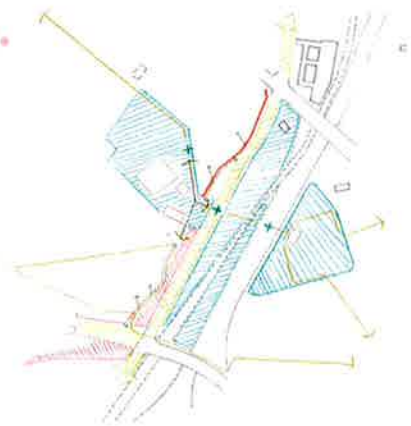

Doorsnede ter hoogte van de sportvelden Luisbekelaar.
© Ontwerpteam Ringpark Groene Vesten

R1

Wat gebeurt er nog in deze omgeving?

In voorbereiding.

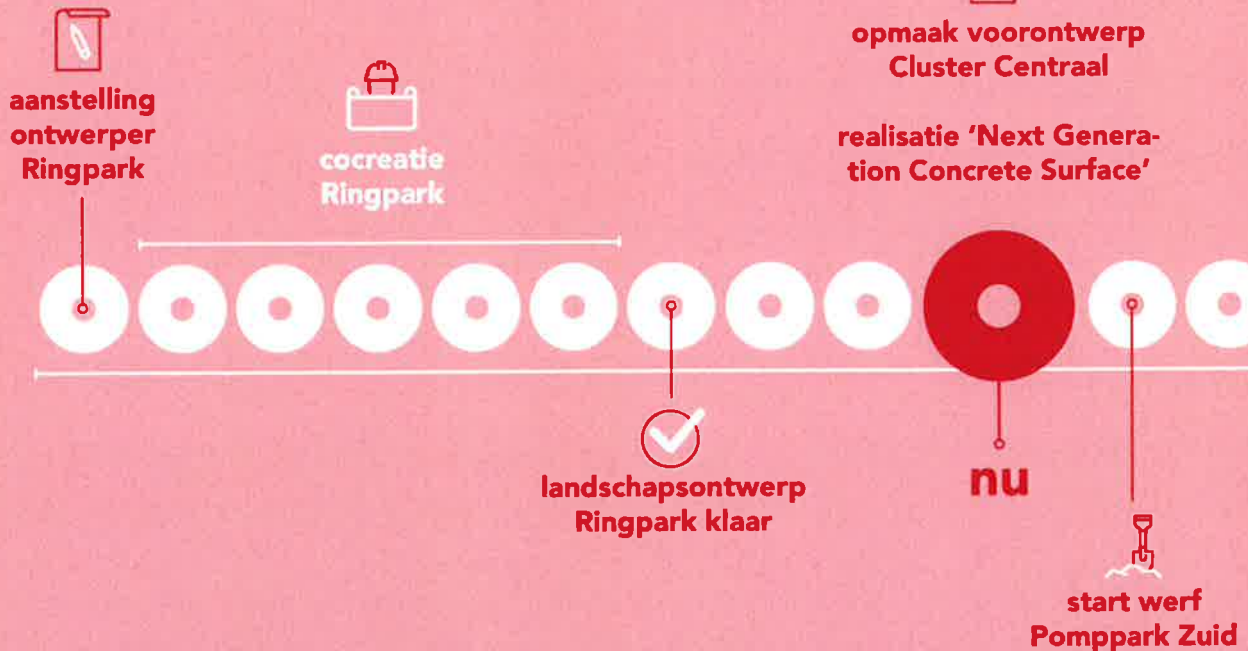

Onderzoek nerf als park tot park verbinding.
© Ontwerpteam Ringpark Groene Vesten

Nerven

Nerven vormen groene, kwalitatieve en veilige verbindingen naar de Ringparken vanuit de omliggende wijken. Ze verweven de nieuwe Ringparken met de bestaande wijken. Samen met een ontwerpteam en het betrokken district ontwikkelen we deze nerven de komende jaren stap voor stap.

De werken in een notendop.

Wat zijn de volgende stappen?

- 1 Realisatie van de 'Next Generation Concrete Surface' en aanleg van Pomppark Zuid.
- 2 Opmaak van het voorontwerp voor Cluster Centraal.
- 3 Realisatie van Cluster Centraal.

